27/12/2024

27 Δεκεμβρίου: Εορτάζει ο Άγιος Στέφανος ο Πρωτομάρτυρας και Αρχιδιάκονος

/ Βίοι Αγίων

Σήμερα 27 Δεκεμβρίου, η Εκκλησία εορτάζει τη μνήμη του Πρωτομάρτυρα και Αρχιδιακόνου Στεφάνου, ο οποίος μαρτύρησε με λιθοβολισμό, τρία περίπου έτη μετά την Ανάληψη του Κυρίου.

- *Του ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ, Θεολόγου – Καθηγητού*

Πρωτομάρτυρας Στέφανος, η απαρχή των Μαρτύρων της Εκκλησίας

Η αγία μας Εκκλησία είναι συνυφασμένη με τον διωγμό και το μαρτύριο. Είναι δομημένη με το αίμα εκατομμυρίων καλλίμαχων μαρτύρων, οι οποίοι αποτελούν και το μόνιμο καύχημά Της. Το χρώμα της είναι το κόκκινο από τους ποταμούς των αιμάτων κατά των διαχρονικών πιστών. Οι ειδικοί υπολογίζουν πως, με τους

μετριότερους υπολογισμούς, περισσότεροι από ένδεκα εκατομμύρια Χριστιανοί έχυσαν το τίμιο αίμα τους για τη νέα πίστη. Είναι ευνόητο πως τα νήματα του πολέμου κατά της Εκκλησίας κινεί ο θεομάχος και ανθρωποκτόνος διάβολος, ο οποίος μισεί θανάσιμα το ανθρώπινο γένος και επιδιώκει τη ματαίωση της εν Χριστώ σωτηρίας του.

Πρώτο θύμα του λυσσαλέου πολέμου ο αρχιδιάκονος της πρώτης Εκκλησίας Στέφανος, άνδρας πλήρης «πνεύματος και σοφίας» (Πραξ. 6,3). Ήταν ένας από τους επτά διακόνους, τους οποίους εξέλεξε η χριστιανική κοινότητα των Ιεροσολύμων για να διακονούν τους πιστούς στις «αγάπες», δηλαδή στα κοινά τραπέζια, ώστε να εκλείψουν τα παράπονα από τους ελληνιστές πιστούς, οι οποίοι παραθεωρούνταν σ’ αυτά. Το όνομά του είναι ελληνικό που σημαίνει τον άνθρωπο που φορά στεφάνι, στέμμα, δηλαδή τον διαλεχτό και αξιόλογο άνθρωπο. Ήταν πιθανότητα ελληνικής καταγωγής και είχε μόρφωση και ήθος, τα οποία τον καθιστούσαν ξεχωριστό στην Ιερουσαλήμ. Ασκούσε τη διακονία που του ανέθεσε η Εκκλησία με ιδιαίτερο ζήλο, υπηρετώντας τις χήρες, τα ορφανά, τους ασθενείς, τους φτωχούς και όλους τους καταφρονεμένους. Θεωρούσε με θέρμη ότι υπηρετούσε στα πρόσωπα των ενδεών αδελφών του τον ίδιο το Χριστό.

Αλλά δεν εξαντλούνταν η δραστηριότητά του μόνο στον τομέα της κοινωνικής διακονίας. Αξιοποιώντας τα φυσικά του χαρίσματα, δίδασκε το λόγο του Θεού με ιδιαίτερη θέρμη. Μάλιστα αξιώθηκε από το Θεό να κάνει «τέρατα και σημεία εν τω λαώ» (Πραξ. 6,8), ώστε να μέσω αυτών να δοξάζεται ο αληθινός Τριαδικός Θεός και να τελεσφορεί το σωτήριο κήρυγμα της νεαρής Εκκλησίας.

Αυτό όμως εξόργισε τους φανατικούς Ιουδαίους, οι οποίοι είχαν αρχίσει σκληρό διωγμό εναντίον της νέας πίστεως, η οποία ήδη είχε διαφοροποιηθεί από τον ιουδαϊσμό. Ορισμένα από τα μέλη της συναγωγής των λεγομένων Λιβερτίνων, των Κυνηναίων και Αλεξανδρέων, καθώς και κάποιοι από των Ιουδαίων που κατάγονταν από την Κιλικία και την Ασία κάλεσαν τον Στέφανο να συζητήσουν μαζί τους για τη νεοφανή πίστη. Αλλά δε μπόρεσαν να τον αντικρούσουν, «ουκ ίσχυον αντιστήναι τη σοφία και τω πνεύματι ω ελάλει» (Πραξ.6,10). Τότε σκέφτηκαν να τον συκοφαντήσουν ότι δήθεν άκουσαν «αυτού λαλούντος ρήματα βλάσφημα εις Μωυσήν και τον Θεόν» (Πραξ. 6,11). Τον παρέδωσαν στον φανατισμένο όχλο και στους άτεγκτους πρεσβυτέρους και γραμματείς για παραδειγματική τιμωρία. Επίσης τον παρέπεμψαν στο συνέδριο να δικαστεί και επιστράτευσαν ψευδομάρτυρες, οι οποίοι υποστήριζαν πως «ο άνθρωπος ούτος ου παύεται ρήματα βλάσφημα λαλών κατά του τόπου του αγίου τόπου. Ακηκόαμεν γαρ αυτού λέγοντος ότι Ιησούς ο Ναζωραίος ούτος καταλύσει τον τόπον τούτον και αλλάξει τα έθη α παρέδωκεν ημίν Μωυσής» (Πραξ. 6,14). Αλλά την ώρα που ξεστόμιζαν εναντίον

του τις ψευδομαρτυρίες είδαν να λάμπει το πρόσωπό του και να μοιάζει με άγγελος του Θεού.

Ο Στέφανος πήρε θάρρος και έκανε μια καταπληκτική απολογία, εξιστορώντας τις δωρεές του Θεού προς τον ιουδαϊκό λαό, και στηλιτεύοντας με έμφαση τις αποστασίες των προγόνων του. Αλλά και τους συγχρόνους του, καταλήγοντας ως εξής: «Σκληροτράχηλοι και απερίτμητοι τη καρδίᾳ και τοις ωσίν, υμείς αεὶ τω Πνεύματι τω Αγίῳ αντιπίπτετε, ως οι πατέρες υμών και υμείς. Τίνα των προφητών ουκ εδίωξαν οι πατέρες υμών; και απέκτειναν τους προκαταγγείλαντας περὶ της ελεύσεως του δικαίου, ου νυν υμείς προδόται και φονείς γεγένησθε· οίτινες ελάβετε τον νόμον εις διαταγὰς αγγέλων, και ουκ εφυλάξατε» (Πραξ. 7,51-53).

Οι δικαστές του όταν άκουσαν την θαρραλέα απολογία του Στεφάνου άρχισαν να τρίζουν τα δόντια τους από θυμό και αγανάκτηση. Εκείνος σηκώνοντας τα μάτια τους τον ουρανό είδε την δόξα του Θεού και τον Κύριο Ιησού Χριστό να στέκεται δίπλα στο θρόνο της Θεότητας και είπε «ιδοὺ θεωρώ τους ουρανοὺς ανεῳγμένους και τον υιὸν του ανθρώπου εκ δεξιών του Θεού εστώτα» (Πραξ. 7,56). Όταν άκουσαν αυτά έφριξαν, κλείνοντας τα αφτιά τους, να μην ακούν τις δήθεν βλασφημίες του αγίου άνδρα. Αμέσως τον άρπαξαν και τον οδήγησαν έξω της πόλεως να τον σκοτώσουν με λιθοβολισμό. Μαζί τους ήταν και κάποιος νεαρός, ονόματι Σαούλ, μαθητευόμενος φαρισαίος, ο οποίος φύλαγε τα ρούχα των δημίων, που λιθοβολούσαν τον Στέφανο. Πρόκειται για τον απόστολο Παύλο, ο οποίος αργότερα θα μεταστρέφονταν και θα γινόταν ο θερμότερος απόστολος του Χριστού. Τη στιγμή του μαρτυρίου του ο Στέφανος προσεύχονταν «Κύριε Ιησού, δέξαι το πνεύμα μου. Θεις δε τα γόνατα έκραξε φωνή μεγάλη· Κύριε, μη στήσῃς αυτοίς την αμαρτίαν ταύτην. Και τούτο ειπὼν εκοιμήθη» (Πραξ. 7,60). Η μνήμη του τιμάται στις 27 Δεκεμβρίου.

Αυτός ήταν ο πρωτομάρτυρας Στέφανος, αληθινός αναγεννημένος εν Χριστώ άνθρωπος, γνήσιος τύπος του Σωτήρος Χριστού. Το ηρωικό του παράδειγμα θα συνεχίσουν εκατομμύρια ομολογητές της αληθινής πίστεως, οι οποίοι θα σμίξουν το δικό τους αίμα με το τίμιο αίμα του Στεφάνου, για να ποτίζει εσαεί το δένδρο της σωτηρίας του κόσμου. Η δύστηνη εποχή μας έχει απόλυτη ανάγκη από ηρωικά πρότυπα σαν αυτό του αγίου Στεφάνου, προκειμένου να πορευτεί η ανθρωπότητα το δρόμο της εν μέσω «σκιάς θανάτου» (Ματθ. 4,16).